

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DZSE-2-TS-043-12/10

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 20.05.2010
nr. 208 podpis.....

Warszawa 2010. 05. 18

M. Kiciński W. Ojman
SEKRETARIAT
Biuro Prac. Senatów
Wpłynęło dn. 21.05.10 zał.....
nr. 208 podpis.....

Panie Marszałku

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Panią Senator Małgorzatę Adamczak na 53. posiedzeniu Senatu w dniu 29 kwietnia 2010 r., w sprawie reformy systemu kształcenia zawodowego uczniów niepełnosprawnych, uprzejmie informuję.

W celu wyrównywania szans edukacyjnych uczniów z różnymi niepełnosprawnościami oraz tworzenia ujednoliconego systemu edukacji obejmującego szkoły ogólnodostępne i specjalne, w tym zawodowe, uczniów: z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, niewidomych i słabo widzących, niesłyszących i słabo słyszących, z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz z autyzmem (z wyjątkiem uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym), obowiązują te same podstawy programowe kształcenia ogólnego co uczniów sprawnych¹⁾. Taka sama zasada, zgodnie z obowiązującą, określoną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego²⁾, dotyczy kształcenia w poszczególnych zawodach.

W związku z przekształceniami w gospodarce i wzrostem oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu umiejętności pracowników oraz zmianami w organizacji pracy, zasadnicze szkoły zawodowe specjalne powinny wyposażać uczniów w:

¹⁾ rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17)

²⁾ rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. Nr 124, poz. 860, z późn. zm.)

- wiedzę i umiejętności niezbędne do sprawnego i samodzielnego wykonywania zadań zawodowych,
- umiejętności dostosowania się do realnych warunków pracy,
- kwalifikacje dostosowane do zapotrzebowania rynku pracy

tak, by umożliwić absolwentom tych szkół odnalezienie swojego miejsca na otwartym lub chronionym rynku pracy, zgodnie z potwierdzonymi kwalifikacjami. Dotyczy to przede wszystkim treści, które w szkołach ogólnodostępnych i specjalnych z uwagi na możliwość kształcenia integracyjnego, rekwalifikacji uczniów niepełnosprawnych na różnych etapach nauki oraz niewyodrębniania dla osób niepełnosprawnych innej od ogólnej klasyfikacji zawodów, powinny być ze sobą skorelowane.

Kierunki zmian projektowane w kształceniu zawodowym uwzględniają potrzeby uczniów niepełnosprawnych oraz zakładają spójność programową, która pozwoli im na zdobycie solidnych podstaw wykształcenia ogólnego i umożliwi integrację kształcenia zawodowego i ogólnego. Zmiany te umożliwią sukcesywne i elastyczne zbliżanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

Obowiązująca od roku szkolnego 2009/2010 nowa formuła dopuszczania do użytku w szkole programów nauczania, dająca nauczycielowi autonomię w tym względzie wychodzi naprzeciw kształceniu uczniów niepełnosprawnych. Znajac potrzeby swoich uczniów, nauczyciel opracowuje bądź wykorzystuje już opracowany program nauczania zawierający informacje o sposobie osiągania założonych celów, organizacji procesu nauczania oraz praktycznej nauki zawodu. Musi przy tym pamiętać, by dostosować go do potrzeb uczniów niepełnosprawnych i kierować się celami kształcenia, w tym zawodowego i oczekiwanymi umiejętnościami uczniów. Proponowany podział zawodów na kwalifikacje i nowy system potwierdzania kwalifikacji w zawodzie ułatwi uczniom szkół specjalnych funkcjonowanie na rynku pracy. Egzamin z poszczególnych kwalifikacji będą obejmowały mniejszy zakres wiedzy i umiejętności, niż ma to miejsce obecnie (w przypadku egzaminów obejmujących pełny zawód). Rozłożenie egzaminów na trzy lata (czas trwania nauki w szkole) i konieczność opanowania mniejszej części materiału dają możliwość szkole i uczniowi na decydowanie o terminie przystąpienia do egzaminu potwierdzającego kolejne kwalifikacje. Rozwiązanie to poszerzy dostęp uczniów niepełnosprawnych do większej liczby zawodów. Potwierdzeniem zdobycia kwalifikacji będzie certyfikat, który umożliwi wejście na rynek pracy. Jednocześnie przed absolwentami szkół specjalnych, którzy nie uzyskają dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w pełnym zawodzie, pozostanie otwarta droga do potwierdzania kolejnych kwalifikacji, zdobywanych poprzez doświadczenia zawodowe, bez

konieczności zdawania ponownie egzaminu w całym zawodzie. Certyfikaty potwierdzające poszczególne kwalifikacje będą dla pracodawcy informacją wskazującą jakie zadania zawodowe można bezpiecznie powierzyć absolwentowi szkoły specjalnej.

Uczniowie niepełnosprawni, którzy w wyniku odroczenia obowiązku rozpoczęcia nauki szkolnej lub przedłużenia okresu nauki na każdym etapie edukacyjnym, kończą gimnazjum w wieku 18 lat mają prawo do kontynuowania nauki w szkole ponadgimnazjalnej do 24 roku życia.

Obowiązujące przepisy utrudniają jedynie, ze względu na kryterium wiekowe, podjęcie nauki zawodu przez tych uczniów na podstawie umowy o pracę podpisaną z nimi przez pracodawcę w charakterze pracowników młodocianych.

Należy jednak zwrócić uwagę, że wszystkie kwestie związane z zatrudnianiem i kształceniem młodocianych pracowników regulują przepisy, których gospodarzem pozostaje minister właściwy do spraw pracy. Zatem ewentualna zmiany tych przepisów nie leży w kompetencjach ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Propozycje zmian w systemie kształcenia zawodowego, przygotowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w oparciu o rekomendacje ekspertów, są obecnie konsultowane ze wszystkimi środowiskami zaangażowanymi w szeroko rozumianą edukację zawodową. W odniesieniu do kształcenia zawodowego osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi rozważane są różne koncepcje ułatwienia im wejścia na rynek pracy, wśród nich możliwość wyodrębnienia prostych kwalifikacji pomocniczych w zawodzie, których potwierdzenie byłoby możliwe dla absolwentów szkół specjalnych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że zgodnie z proponowanymi zmianami w realizacji kształcenia specjalnego oraz w poradnictwie i pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wszyscy uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym niepełnosprawni), na każdym etapie edukacyjnym otrzymają zindywidualizowane wsparcie, w zależności od dokonanego rozpoznania ich potrzeb oraz możliwości edukacyjnych i rozwojowych.

Z poważaniem
w/z MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Zbigniew Wodkiewicz